

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР «МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ»
(НЦ «МАНУ»)**

вул. Дегтярівська, 38-44, м. Київ, 04119, тел. +38 (044) 489 55 99
web://man.gov.ua, e-mail:man@man.gov.ua
Код ЄДРПОУ 32627468

24.12.2025 № 11/41-1527

на № _____ від _____

Департаментам (управлінням)
освіти і науки обласних, Київської
міської державних (військових)
адміністрацій

Про проведення II етапу
Всеукраїнської учнівської
олімпіади з історії
у 2025/2026 навчальному році

Відповідно до пункту 4 розділу II Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) від 30 грудня 2024 року № 1820 «Про затвердження Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06 лютого 2025 року за № 187/43593, наказу Міністерства освіти і науки України від 20 серпня 2025 року № 1165 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році» на Національний центр «Мала академія наук України» покладено організаційно - методичне забезпечення проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році.

З метою організації ефективного проведення інтелектуальних змагань надсилаємо Методичні рекомендації щодо проведення II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії в 2025/2026 навчальному році, що додаються.

Додаток: на 5 арк. в 1 прим.

В.о. директора

Олена КВАЧЕВСЬКА

**Методичні рекомендації
щодо проведення II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади
з історії у 2025/2026 навчальному році**

Загальні питання

II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії в 2025/2026 навчальному році (далі – Олімпіада або інтелектуальне змагання) проходить відповідно до Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 30 грудня 2024 року № 1820 «Про затвердження Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06 лютого 2025 року за № 187/43593 (далі – Положення), наказу Міністерства освіти і науки України від 20 серпня 2025 року № 1165 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році», ураховуючи Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затверджений Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ.

Метою проведення Олімпіади є:

виявлення й підтримка обдарованої учнівської молоді, реалізація її здібностей, формування в неї навичок вирішення складних завдань, критичного мислення;

підвищення інтересу до поглибленого вивчення історії та фахової підготовки учнів, уміння переконливо доводити свою думку;

удосконалення рівня знань учнів і формування в них умінь розв'язувати складні завдання;

створення спільноти однодумців і налагодження партнерських зв'язків освіти, науки та бізнесу.

Інтелектуальне змагання проводять на засадах добровільності, відкритості, прозорості та академічної доброчесності.

Місце проведення, установи, відповідальні за проведення, та співорганізаторів Олімпіади, а також склад організаційних комітетів, журі, експертів-консультантів визначають /затверджують структурні підрозділи у сфері освіти обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій.

Персональний склад предметно-методичної комісії для складання завдань формує і затверджує Національний центр «Мала академія наук України» (далі – НЦ «МАНУ»).

З метою координації організації проведення Олімпіади структурні підрозділи у сфері освіти обласних, Київської міської державних (військових)

адміністрацій призначають регіональних координаторів до повноважень яких належить забезпечення комунікації між установами, що залучені до організації та проведення Олімпіади, тренувальних зборів та контроль за дотриманням учасниками олімпіадного руху вимог Положення.

Форму проведення Олімпіади (очну, дистанційну, змішану) в регіоні України, м. Києві визначають з урахуванням місцевих можливостей. З метою забезпечення безперервної роботи під час проведення Олімпіади рекомендуємо робочі місця для учасників інтелектуального змагання заздалегідь облаштувати в укритті.

Умови проведення Олімпіади затверджують структурні підрозділи у сфері освіти обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій.

До участі в інтелектуальному змаганні допускають лише учасників-учнів, які стали переможцями I етапу Олімпіади.

Результати проведення Олімпіади затверджують відповідним наказом органу управління у сфері освіти обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій.

З метою відбору до участі у III етапі Олімпіади обласні органи управління у сфері освіти можуть проводити відбіркові збори серед переможців II етапу Олімпіади.

Мінімальний кількісний склад команди для участі в III етапі Олімпіади формують відповідно до Індивідуального регіонального рейтингу команд, затвердженого наказом НЦ «МАНУ» від 02 вересня 2025 року № 461 «Про затвердження регіонального складу команд учасників-учнів, відповідно до Індивідуального регіонального рейтингу команд, що братимуть участь у III етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році».

У разі проведення Олімпіади в дистанційній формі організаційним комітетам необхідно забезпечити безперебійний контроль за перебігом змагань, слідкувати за дотриманням правил академічної доброчесності. З метою забезпечення рівних умов участі в Олімпіаді рекомендовано організувати відеофіксацію й відеоспостереження.

Учасники-учні інтелектуальних змагань отримують завдання та дають на них відповідь державною мовою. У разі, якщо учасник-учень Олімпіади надав відповідь на завдання не державною мовою, роботу такого учасника-учня не перевіряють і знімають з розгляду.

Батькам учасників-учнів Олімпіади (іншим законним представникам), наставникам та керівникам команд забороняється втручатися у перебіг змагання, перевірку робіт та проведення апеляції.

Особливості проведення II етапу Олімпіади

Відповідно до графіка, затвердженого наказом НЦ «МАНУ» від 27 жовтня 2025 року № 603 «Про затвердження графіка проведення II етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2025/2026

навчальному році», проведення Олімпіади в усіх регіонах країни й м. Києві заплановано на **03 січня 2026 року** за єдиними завданнями. Початок інтелектуального змагання о 10:00.

Програма Олімпіади складається з одного туру загальною тривалістю 4 астрономічні години.

Учасники-учні будуть виконувати завдання на роздрукованих бланках. Бланк містить завдання та місце для їх виконання. Загальний обсяг бланку для 8 класу – 9 сторінок, для 9 класу – 10 сторінок, для 10 класу – 10 сторінок, для 11 класу – 10 сторінок.

З метою забезпечення проведення Олімпіади за єдиними завданнями регіональним координаторам будуть надіслані комплекти завдань на їх електронні пошти до **02 січня 2026 року**.

У випадку, якщо Олімпіаду неможливо буде провести відповідно до графіка, визначеного НЦ «МАНУ», через існуючу загрозу життю та здоров'ю учасників змагання, як виняток, за погодженням з НЦ «МАНУ» організаційний комітет має прийняти рішення про її перенесення на інший день.

Зміст, обсяг та рівень складності завдань

Завдання Олімпіади розроблені відповідно до чинних модельних навчальних програм / навчальних програм. Комплект завдань для кожного класу охоплює матеріал з історії України та всесвітньої історії за попередній навчальний рік, а також відповідну тематику курсів історії поточного навчального року, вивчену до дати проведення Олімпіади.

При укладанні завдань було враховано вікові та психофізіологічні особливості учнів, принципи системності, наступності й доступності навчального матеріалу, а також необхідність забезпечення достатнього рівня складності відповідно до формату інтелектуальних змагань та мети Олімпіади.

Завдання спрямовані на перевірку знань історичних фактів, біографій видатних історичних осіб, уміння аналізувати текстові та візуальні джерела, встановлювати хронологічні, просторові й причинно-наслідкові зв'язки, визначати поняття тощо.

Комплект завдань Олімпіади включає відкриті запитання, що потребують розгорнутої відповіді (у форматі статті, повідомлення, історичного есе, енциклопедичної довідки, плану-конспекту тощо), а також запитання, що передбачають коротку відповідь / доповнення.

Для учасників-учнів 8 класу комплект завдань містить 2 відкриті запитання, що потребують розгорнутої відповіді, та 4 запитання з короткими відповідями. До нього входять завдання на розпізнавання історичних персоналій, роботу з візуальними джерелами інформації, розв'язування історичних кросвордів та встановлення хронологічних відповідностей.

Для учасників-учнів 9 класу комплект завдань містить 3 відкриті запитання, що потребують розгорнутої відповіді, та 5 запитань з короткими відповідями. До нього входять завдання на складання історичних схем і

таблиць, роботу з історичними текстами та візуальними джерелами інформації, а також визначення понять та термінів.

Для учасників-учнів 10 класу комплект завдань містить 3 відкриті запитання, що потребують розгорнутої відповіді, та 5 запитань з короткими відповідями. До нього входять завдання на визначення історичних понять, термінів і висловів, встановлення хронологічної відповідності історичних подій та причинно-наслідкових зв'язків, а також роботу з історичними джерелами.

Для учасників-учнів 11 класу комплект завдань містить 3 відкриті запитання, що потребують розгорнутої відповіді, та 5 запитань з короткими відповідями. До нього входять завдання на визначення офіційних назв державних утворень, пояснення історичних понять, термінів і висловів, встановлення хронологічної послідовності історичних подій, а також роботу з історичним текстом та візуальними джерелами інформації.

Для кожної з паралелей класів використовують різні комплекти завдань.

Учасники-учні Олімпіади повинні вміти виконувати завдання, що спираються на сформовані компетентності, володіння глибокими знаннями з історії, аналітичне та критичне мислення, уміння розв'язувати нестандартні завдання підвищеної складності.

Рекомендації щодо оцінювання робіт учасників II етапу Олімпіади

Поруч із кожним завданням зазначено кількість балів, яку учасник-учень може отримати за його виконання. Результатом роботи учасника-учня є загальна сума балів за всі виконані завдання.

За правильне виконання усіх завдань учасник-учень може отримати 100 балів. Завдання, що потребують розгорнутої відповіді, сумарно оцінюються у максимальні 60 балів; завдання, які передбачають коротку відповідь, – у максимальні 40 балів.

Під час перевірки завдань, що потребують розгорнутої відповіді, варто враховувати повноту та глибину розкриття теми, логічність і послідовність викладу, аргументованість висновків, а також цілісність і структурованість відповіді. Для завдань, які передбачають коротку відповідь, головним критерієм оцінювання є правильність та відповідність змісту поставленого запитання.

Журі перевіряє тільки ті завдання, які виконані у чистовику учасника-учня Олімпіади. Чернетки не перевіряються.

Якщо почерк учасника ускладнює прочитання відповіді (наприклад, слова написані нерозбірливо або можуть бути витлумачені по-різному), журі перевіряє лише ту частину, яку вдалося однозначно прочитати та оцінити. Йдеться виключно про розбірливість почерку, а не про змістовну (історичну чи логічну) частину відповіді, виконану зрозумілим почерком. Під час апеляції учасник-учень не має права заявляти про необхідність прочитання нерозбірливого тексту членам журі.

Критерії оцінювання завдань

З метою здійснення якісної та неупередженої перевірки завдань журі Олімпіади оцінює роботи за єдиними критеріями оцінювання.

Критерії оцінювання розробляються предметно-методичною комісією для кожного класу та завдання окремо, виходячи зі специфіки та складності кожного завдання.

Критерії оцінювання завдань Олімпіади буде надіслано регіональним координаторам у день проведення Олімпіади 03 січня 2026 року в проміжку між 11:00 та 12:00 на їх електронні пошти.

Перелік обов'язкової документації на III етап Олімпіад

Для участі в III етапі Олімпіади організатори II етапу в терміни до 17 січня 2026 року подають до НЦ «МАНУ» в електронній формі такі документи:

підсумкові протоколи II етапу, затверджені (підписані) головами журі та оргкомітету, секретарем (додаток 1 до Положення) у форматі .pdf та .excel;

сканкопію підсумкового наказу органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим у сфері освіти, місцевого органу управління у сфері освіти в області, містах Києві та Севастополі про результати проведення II етапу Олімпіади;

звіти про проведення I-II етапів Олімпіади (додаток 2 до Положення) у форматі .pdf та .excel;

заявку на участь у III етапі Олімпіади (додаток 3 до Положення) у форматі .pdf та .excel;

анкети переможців II етапу Олімпіади (додаток 4) у форматі word;

згоду батьків (інших законних представників) на збір, обробку персональних даних їхньої неповнолітньої дитини у форматі .pdf;

згоду на фото- і відеозйомку та використання зображення неповнолітньої дитини у форматі .pdf.

Відповідно до пункту 6 розділу III Положення НЦ «МАНУ» до 1 березня 2026 року розглядає надіслані заявки та анкети переможців, результати їхніх виступів у II етапі інтелектуального змагання і надсилає лист-запрошення із зазначенням кількісного складу команд із навчальних предметів організатору II етапу Олімпіади.
